

mange Love, og der staar endnu mange Love ved Magt, som sigte til at opretholde en velstaaende Landbostand eller i alt Fald en nogenlunde sikret og betrygget Landbostand, og Meningen med Rentefoden maa dog i Grunden ogsaa være noget Egnende; thi da man gav den fri i andre Henseender, vedblev man at beholde den for Landeindommene's Vedkommende. Jeg veed meget vel, at man kan sige: Det er godt, at den, der har Dygtighed og Sindsigt i Landvæsenet, kan søge hen til den, der har Penge, saa dem til laans og derved faa Leetghed til at udfolde den Gvne, han særlig er i Besiddelse af, paa Landvæsenets Omraade, men kunde man ikke ogsaa gjøre, en anden Betragtning gjældende? Kunde man ikke omtrent sige, at Rentefodens ubetingede Frigivelse — jeg skal iøvrigt hverken udtale mig for eller imod den — kunde føre til letsindige Kjøb af Landeindomme, naar Pengene overhovedet blev lette at faa? Det er dog ikke i Landvæsenets sande Interesse, at Eiendommene blive forgjældede, og at Eieren maa forlade sin Gaard efter at have drevet den et Aars Tid. Jeg mener altsaa, at det ikke er saa ubetinget afgjort, at Rentefodens Frigivelse vil føre til, at Dygtigheden kommer i Besiddelse af Pengene, men det kan ogsaa føre til, at Letsindigheden kommer i Besiddelse af dem til Landeindommene's Skade. Man kan maasse sige, at en Fastsættelse af Renten er Noget, hvormed Staten overhovedet ikke skal besatte sig, men dertil svarer jeg, at det er fket i Aarhundreder; at Staten selv har sat en bestemt Rente. Er man overhovedet af den Anskuelse, at Eiendommene i Reglen ikke kunne svare mere end 4 pCt, maa man blive staaende derved, men tror man, at de kunne give 5 pCt, maa man sætte Rentefoden op haade for Overformynderiernes og for Andres Vedkommende. Jeg kan overhovedet ikke indse, at Staten skulde være berettiget til at fastsætte en bestemt Procent — 4 eller 5 — efter som den finder det rigtigt til Landvæsenets Tarv, og er den berettiget dertil overfor Overformynderierne, er den ogsaa berettiget dertil overfor Kapitalisterne. Den Bessyttelse, Staten yder, er overhovedet af en saadan Værdi, at den tillige

maa sige: Vi yde vel Bessyttelsen, men kun under den eller den Betingelse. Jeg kan saaledes ikke indse, at Staten ikke skulde være berettiget til at fastsætte Rentefoden. Det kan gjerne være, skjøndt jeg tvivler noget derom, at Landvæsenet er naaet saa vidt, at Eiendommene kunne bære 5 pCt, men i saa Fald kan man jo fastsætte Renten dertil. I det Hele taget forekommer det mig, at der er megen Uklarhed haade hos Befolkningen og i denne Sal om, hvorvidt Rentefoden skal være en 4 eller 5 pCt, og om der overhovedet skal være en fast Rentefod. Lad os derfor se Tiden an og sige: Den Dag, den Sorg; lad os ikke vække Uro blandt Befolkningen og reise en ny Storm som den, vi saa sidste Vinter. Naar den nævnte Tid kommer, kunne vi se, om vi ere naaede saa vidt i Udviklingen, at vi kunne frigive Rentefoden, men den Sætning er fuldkommen berettiget, at man ikke skal gaa videre i Lovgivningen, end Befolkningen er istand til at følge med.

Chr. Jensen: Af det nævnte Blad, som den ærede Forslagsstiller omtalte, nemlig Ministerialtidenden, vil man se, at der i 1870 er uddelt 5,389 Bevillinger til at svare en Rente af over 4 pCt, og deraf ere kun 111 meddelte uden Betaling, saaledes at Statskassen har havt en Indtægt af disse Bevillinger af over 42,000 Rd. Hvorvel Statskassen nok kan have Brug for alle de Indtægter, den kan faa, mener jeg dog, at denne Indtægt for Statskassen er noget af det mest Trykkende for Befolkningen, som jeg endnu har faaet Die paa, thi den svares af Folk, som netop paa den Tid ere i stor Forlegenhed for Penge; thi ellers vilde de ikke søge Laan til en Rente af over 4 pCt. Man vil deraf se, at nærværende Lovforslag kommer frem i et Dieblit, da jeg tror, at det vil blive velkomment for Befolkningen ude i Landet, og jeg skulde derfor meget ønske, at det kunde blive ophøiet til Lov. Jeg maa være entig med den ærede sidste Tale i at sætte mere Pris paa den første end paa den sidste Paragraf, thi ihvorvel jeg ikke ser nogen virkelig Fare ved denne, indrømmer jeg, at der talsald er Frygt for det Ord at give